

RvV-434

RAAD VOOR HET VERBRUIK

ADVIES

over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van diverse besluiten inzake consumentenkrediet.

Brussel, 21 november 2010

SAMENVATTING

Eenzijds heeft het ontwerp van koninklijk besluit voorgelegd aan het advies van de Raad tot doel de richtlijn 2008/48/EG van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten om te zetten. Het ontwerp strekt ertoe het koninklijk besluit van 4 augustus 1992 betreffende de kosten, de percentages, de duur en de terugbetalingsmodaliteiten van het consumentenkrediet te wijzigen. Uit het Verslag aan de Koning kan worden afgeleid, dat het nodig is gebleken, verduidelijking te vragen aan de Europese Commissie over de manier waarop de termen en hypothesen van de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage (JKP) moeten worden geïnterpreteerd.

Anderzijds strekt het ontwerp van koninklijk besluit ertoe, aanpassingen aan te brengen in of uitvoeringsmaatregelen te nemen voor de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet, voor de materies die niet door de richtlijn 2008/48/EG worden geregeld. Dit is meer bepaald het geval op vlak van de reclame, de termijnen en minimumbedragen voor terugbetaling, de tariefaanduiding voor homogene financiële diensten alsook op vlak van de nulstelling bij kredietopeningen.

De Raad voor het Verbruik, die op 30 augustus 2010 door de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen verzocht werd een advies uit te brengen over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van verschillende besluiten inzake consumentenkrediet, o.m. het KB van 4 augustus 1992 betreffende de kosten, de percentages, de duur en de terugbetalingsmodaliteiten van het consumentenkrediet, heeft het volgende advies op 21 november 2010 goedgekeurd, middels een schriftelijke procedure..

De Raad voor het Verbruik heeft de Voorzitter verzocht dit advies over te maken aan de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen en aan de Minister van Klimaat en Energie belast met Consumentenzaken.

ADVIES

De Raad voor het Verbruik,

Gelet op de adviesaanvraag van 30 augustus 2010 van de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van verschillende besluiten inzake consumentenkrediet, o.m. het KB van 4 augustus 1992 betreffende de kosten, de percentages, de duur en de terugbetalingsmodaliteiten van het consumentenkrediet;

Gelet op de wet van 13 juni 2010 tot wijziging van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet;

Gelet op de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming, artikelen 9,3° en 139, §2;

Gelet op het koninklijk besluit van 4 augustus 1992 betreffende de kosten, de percentages, de duur en de terugbetalingsmodaliteiten van het consumentenkrediet;

Gelet op het koninklijk besluit van 23 maart 1995 betreffende de prijsaanduiding van homogene financiële diensten,

Gelet op de werkzaamheden van de Commissie “Financiële diensten”, voorgezeten door de heer de Laminne (Fedis) tijdens haar vergaderingen van 31 augustus 2010, 7, 15 en 20 september 2010 en 12 oktober 2010;

Gelet op de deelname aan de werkzaamheden van de volgende leden : de heren De Bie (Test-Aankoop) en Van Baeveghem (Febelfin);

Gelet op de deelname aan de werkzaamheden van de volgende deskundigen : de dames Broekaert (FOD Economie), Clerckx (Febelfin), Evrard (Test-Aankoop) en Swinnen (FOD Economie) en de heren Duvivier (Observ.Crédit et Endettement), Evenepoel (Test-Aankoop), Lizee (Febelfin), Luzzi (Febelfin), Noel (Observ.Crédit et Endettement), Meel (Febelfin), Vandeuren (Febelfin), Van Trigtr (Centrum Schuldbemiddeling) en Willaert (OIVO);

Gelet op het ontwerpadvies opgesteld door Mevrouw Clerckx (Febelfin) en de heer Willaert (OIVO);

Gelet op het advies van het Dagelijks Bestuur van 27 oktober 2010;

Gelet op de dringendheid;

Gelet op de schriftelijke procedure, zoals voorzien in artikel 7 bis van het Huishoudelijk reglement, voor de definitieve goedkeuring door de Raad voor het Verbruik;

BRENGT HET VOLGENDE ADVIES UIT:

De Raad herinnert op voorhand aan de context waarbinnen het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van verschillende besluiten inzake consumentenkrediet (hierna “het ontwerp van koninklijk besluit”) kadert.

Eenzijds strekt het ontwerp van koninklijk besluit ertoe, het koninklijk besluit van 4 augustus 1992 betreffende de kosten, de percentages, de duur en de terugbetalingsmodaliteiten van het consumentenkrediet te wijzigen in het raam van de omzetting van richtlijn 2008/48/EG (hierna “de richtlijn”), en meer bepaald van Bijlage I van de richtlijn betreffende de berekening van het jaarlijks kostenpercentage (hierna “JKP”). Uit het Verslag aan de Koning kan worden afgeleid, dat het nodig is gebleken, verduidelijking te vragen aan de Europese Commissie over de manier waarop de termen en veronderstellingen voor de berekening van het JKP moeten worden geïnterpreteerd.

Anderzijds strekt het ontwerp van koninklijk besluit ertoe, aanpassingen aan te brengen in of uitvoeringsmaatregelen te nemen in het kader van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet (hierna “de wet”), voor de materies die niet door de richtlijn worden geregeld. Dit is meer bepaald het geval op vlak van de reclame, de termijnen en minimale termijnbedragen, alsook de nulstelling van kredietopeningen.

ONDERZOEK VAN DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 2 – Wijzigingen van het koninklijk besluit van 4 augustus 1992 betreffende de kosten, de percentages, de duur en de terugbetalingsmodaliteiten van het consumentenkrediet

- *Artikel 4 – Berekening van het jaarlijkse kostenpercentage (JKP)*

De Raad noteert dat de basisformule voor het berekenen van het JKP niet gewijzigd is, maar wel de manier waarop de formule wordt toegepast; de gegevens en veronderstellingen waarmee rekening moet worden gehouden, zijn gewijzigd. **Hij** noteert bovendien dat de representatieve voorbeelden die in het koninklijk besluit werden opgenomen illustratief zijn en dus niet in limitatieve zin moeten worden geïnterpreteerd.

De experts van de FOD Economie hebben op verzoek van de Raad commentaar gegeven bij de bepalingen van het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de berekening van het JKP. **Ze** signaleerden dat achteraf waarschijnlijk nog correcties zullen nodig zijn aan de ontwerpstekst, naar aanleiding van de besprekingen binnen de Raad, onder meer in verband met interpretatievragen, gesteld aan de Europese Commissie.

De Raad stelt vast dat het nulstellingsmechanisme en de nieuwe minimale terugbetalingsbedragen bepaald in artikel 9 van het ontwerp van koninklijk besluit – bepaling die niet is opgenomen in de richtlijn maar specifiek is voor ons recht – een grotere impact hebben op de berekening van het JKP dan door de administratie was verwacht. Ten minste één van de in de richtlijn voorziene veronderstellingen kan immers al niet in Belgisch recht worden toegepast – en bijgevolg ook niet correct in intern recht worden omgezet -, precies omwille van het bestaan van een nulstellingstermijn in onze wetgeving. De Belgische wetgever staat hier bijgevolg voor een probleem, want hij blijft er ondanks alles toe gehouden, alle in de richtlijn bepaalde hypothesen strikt om te zetten. Hierdoor wordt het waarschijnlijk noodzakelijk om bepaalde representatieve voorbeelden in het ontwerp van

koninklijk besluit aan te passen en/of toe te voegen/te verwijderen. **Hij** signaleert ook dat voor sommige kredietovereenkomsten de nulstellingsverplichting in principe pas begint te lopen vanaf 1/1/2013, wat betekent dat men ook representatieve voorbeelden zou moeten voorzien die de overgangperiode dekken.

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand menen dat er meerdere hypothesen zijn waarvan de toepassing in Belgisch recht problematisch kan zijn. **Ze** menen, overeenkomstig artikel 4, §3 van het huidige besluit, dat het gebruik van veronderstellingen alleen geoorloofd is in de gevallen waarin één of meer parameters, nodig voor het oplossen van de basisvergelijking van het JKP, onbekend zijn. In datzelfde artikel wordt bovendien gestipuleerd dat het berekenen van het jaarlijkse kostenpercentage op de veronderstelling is gebaseerd dat de kredietgever en de consument hun verplichtingen nakomen binnen de termijnen en op de data die in de kredietovereenkomst zijn bepaald. Het betreft meer precies de veronderstellingen 8° en 9° van dit artikel, die in bepaalde voorbeelden worden gebruikt, ondanks de in het contract opgenomen informatie of ondanks de nieuwe specificaties voor nulstelling die in dit besluit bepaald worden. **Ze** kunnen dan ook niet akkoord gaan met de bij middel van voorbeelden verduidelijkte interpretatie van de experts van de FOD Economie, wat betreft het systematische gebruik van bepaalde veronderstellingen.

De experts van de FOD Economie signaleren dat de Europese Commissie van advies is dat een eerste betaaltermijn op basis van het exacte aantal dagen kan worden gecombineerd met betaaltermijnen op basis van “gelijke” maanden voor het berekenen van het JKP, ook al zijn de exacte data (kalendermaanden) gekend. Hoe dan ook, de administratie kan niet akkoord gaan met de mogelijkheid om te kiezen tussen verschillende methodes in het geval waarin de exacte data (kalendermaanden) gekend zijn, omdat ze kunnen leiden tot verschillende uitkomsten voor gelijke gegevens, terwijl de richtlijn een (vergelijkbaar) uniform JKP vooropstelt. **Ze** heeft de Europese Commissie bijgevolg verzocht de richtlijn te verduidelijken en tot een geharmoniseerde bepaling te komen voor de berekening van het JKP. Zelf is de administratie altijd voorstander geweest van de methode waarbij, indien de exacte data gekend zijn, te rekenen op basis van het exacte aantal dagen van kalendermaanden, omdat dit volgens haar leidt tot een accurater JKP. Een aantal voorbeelden uit het ontwerp van besluit zal aangepast en verduidelijkt moeten worden opdat duidelijk is welke **unieke** methode wanneer van toepassing is.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties sluiten zich aan bij het standpunt van de FOD Economie, waarbij voor iedereen dezelfde methode gehanteerd wordt. Zoniet wordt het geheel ondoorzichtig en betekent dit een serieuze achteruitgang ten opzichte van de huidige situatie.

De vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand onderschrijven dit standpunt niet, want gezien het maximaal geharmoniseerd karakter van de JKP-berekening, kan één lidstaat ter zake geen extra beperkingen opleggen.

De Raad noteert overigens dat er een risico bestaat om een lichtjes anders resultaat te bekomen al naargelang de manier waarop de afronding gebeurt. In diezelfde context signaleert **hij** dat artikel 4, 2°, derde lid van het ontwerp van koninklijk besluit aanleiding tot verkeerde interpretatie kan geven, als men werkt met 2 decimalen of meer, door te verwijzen naar de “eerste” decimaal, terwijl men de voorgaande decimaal bedoelt. **Ze** suggereren bijgevolg om het zinsdeel “wordt de eerste decimaal met 1 vermeerderd.” te vervangen door “wordt de voorgaande decimaal met 1 vermeerderd”.

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand onderzochten eveneens het artikel 4, 3° van het ontwerp van koninklijk besluit, dat het artikel 4, §1, derde lid wijzigt, dat het zesde lid wordt, en zijn van mening dat de zin “De toepasselijke oplossingsmethodes voor de vergelijking geven een resultaat dat gelijk is aan dat van de voorbeelden 1 tot 21 opgenomen in bijlage I van dit besluit” moet worden vervangen door « De toepasselijke oplossingsmethodes voor de vergelijking geven, bij het invoeren van gelijke gegevens, een resultaat dat gelijk is aan dat van de voorbeelden 1 tot 21 opgenomen in bijlage I van dit besluit. ». Volgende toelichting kan worden ingelast in het verslag aan de Koning : « In de voorbeelden werd er steeds gekozen voor een bepaald tijdsinterval of “verschil tussen de data gebruikt bij de berekeningsmethoden” zoals bedoeld in artikel 4, 2°, van het ontwerpbesluit. Dit betekent niet noodzakelijk dat, indien er gekozen zou worden voor een ander tijdsinterval, het resultaat (het JKP) hetzelfde zou zijn als dit in de betreffende voorbeelden (zie met name voorbeeld 8 waar de twee mogelijkheden werden uitgewerkt). Echter, (bij het invoeren van gelijke (tijds)gegevens moet het resultaat overeenstemmen met dat van de voorbeelden. ».

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand merken op dat uit artikel 4, 5° van het ontwerp van koninklijk besluit, dat artikel 4, §3, derde lid wijzigt, volgt dat « het berekenen van het jaarlijkse kostenpercentage slechts toegelaten is indien de juiste berekening ervan onmogelijk is omdat één of meerdere parameters, nodig voor het oplossen van de basisvergelijking omschreven in § 1 van dit artikel, onbekend zijn op het ogenblik van het verspreiden van de reclame, bij het verstrekken van de informatie bedoeld in de artikelen 11 en 11bis of bij het sluiten van de kredietovereenkomst ». In dit geval moet exclusief gebruik worden gemaakt van de veronderstellingen 1° tot 10° bepaald in artikel 4, §3, derde lid. Welnu, sommige representatieve voorbeelden uit bijlage I zijn gebaseerd op de veronderstellingen 1° tot 10° van artikel 4, §3, derde lid, terwijl alle parameters wel gekend zijn. **Ze** noteren anderzijds dat de veronderstelling van artikel 4, §3, derde lid, 9° van het ontwerp van koninklijk besluit, die de veronderstelling i) vermeld in bijlage I van de Richtlijn tekstueel overneemt, geen onbekenden inhoudt.

In dit verband stellen **de experts van de FOD Economie** voor om in artikel 4, 5°, dat een nieuwe paragraaf 3 invoert, tussen het tweede en het derde lid van deze paragraaf het volgende lid in te voegen (en het derde lid, 9°, te schrappen): “Bij kredietovereenkomsten waarin bedingen zijn opgenomen waarbij voor een beperkte termijn of een beperkt bedrag verschillende debetrentevoeten en/of kosten zijn voorzien, worden de hoogste debetrentevoet en de hoogste kosten geacht de debetrentevoet en de kosten voor de gehele duur van de kredietovereenkomst te zijn.” Als reden hiertoe halen **ze** aan dat, in tegenstelling tot hetgeen voorzien is in de inleidende bepaling van het derde lid, deze veronderstelling ook betrekking kan hebben op bekende parameters (die in feite dikwijls ook maar “bekend” zijn ingevolge andere veronderstellingen, bijv. van onmiddellijke integrale opnemings van het krediet, zie voorbeelden 12 en 13).

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties steunen het voorstel van de experts van de FOD Economie, aangezien er anders geen sprake is van transparantie en het allesbehalve duidelijk is voor de consument om zijn kosten te kunnen inschatten.

Zij betreuren echter dat het toegelaten wordt om te werken met promotionele rentevoeten en dus verschillende debetrentevoeten. Dit betekent andermaal een achteruitgang op het gebied van consumentenbescherming. Het werken met verschillende debetrentevoeten is niet doorzichtig. **Zij** zijn de mening toegedaan dat er met 1 debetrentevoet zou moeten gewerkt worden zodat de consument niet wordt misleid. Om die reden is het voor een hypothecair krediet verboden om te werken met promotionele tijdelijke kortingen : een promotionele tijdelijke intrestvoet (m.a.w. na aftrek van de

tijdelijke korting) gevolgd door een hogere intrestvoet is verboden dankzij de wet op het hypothecair krediet.

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand kunnen het voorstel van de experts van de FOD Economie niet onderschrijven. **Ze** zetten vraagtekens bij de conformiteit van het voorstel met de volledig geharmoniseerde draagwijdte van artikel 19 en van Bijlage I van de richtlijn inzake de JKP-berekening. Het Europese recht primeert immers op het nationale recht, en het is bijgevolg de taak van de Belgische wetgever om zich ervan te vergewissen dat de normen van intern recht verzoenbaar zijn met de normen van het supranationale recht. In onderhavig geval wordt in artikel 19 en in bijlage I van de richtlijn gedefinieerd wat de basisvergelijking is waarmee rekening moet worden gehouden bij de berekening van het JKP en, indien nodig, welke bijkomende veronderstellingen (a tot j) kunnen worden aangewend voor die berekening. De richtlijn bepaalt met andere woorden dat de kredietgever de bijkomende veronderstellingen kan aanwenden wanneer de berekening op basis van de vergelijking niet mogelijk is. Het voorstel van de experts van de FOD Economie zou er evenwel in bestaan, een van de in de richtlijn bepaalde veronderstellingen – te weten de veronderstelling i) omgezet door veronderstelling 9° in het ontwerp van koninklijk besluit – van haar suppletieve karakter te ontdoen, en er een verplichte veronderstelling van te maken, die door de kredietgever in alle omstandigheden moet worden gevolgd, wat niet overeenkomstig de bepalingen in de richtlijn is.

Ze merken daarenboven op dat door van veronderstelling 9 een veronderstelling te maken die altijd geldig zou zijn, ongeacht de contractuele werkelijkheid, een gedeelte van de vergelijkbaarheid zou verdwijnen, wat, opnieuw, in tegenstrijd is met het streefdoel van de richtlijn. Uit Considerans 43 van de richtlijn blijkt immers duidelijk dat « om de totstandbrenging en de werking van de interne markt te bevorderen en de consumenten in de hele Gemeenschap een hoog niveau van bescherming te bieden, de vergelijkbaarheid van de informatie met betrekking tot jaarlijkse kostenpercentages in de hele Gemeenschap dient te worden gewaarborgd ».

Anderzijds wordt in artikel 4, 5° van het ontwerp van KB, dat een nieuw art. 4 §3 invoert, in het derde lid, 3°, lid 2, verwezen naar het « meest gebruikelijke kredietopnemingsmechanisme voor een bijzonder kredietproduct bepaald op basis van het aantal verrichtingen voor dat kredietproduct in de voorgaande 12 maanden ». **De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand** wijzen erop dat deze referentieperiode van maand tot maand zou kunnen wijzigen, hetgeen moeilijk realiseerbaar zou zijn. Daarom wordt voorgesteld, in het tweede lid van veronderstelling 3°, de woorden : “in de voorgaande 12 maanden” te vervangen door de woorden : “in het voorgaande kalenderjaar”. Dit is een meer praktische oplossing, om te vermijden dat er maandelijks een nieuwe berekening moet gemaakt worden.

- *Artikel 8 et 9 – Maximale terugbetalingstermijn en termijnen van nulstelling*
  - *Artikel 8*

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties stellen vast dat dit artikel een ruimere terugbetalingstermijn voorstelt voor de kredietcontracten van een bedrag gaande van 2500 tot 3700 € (nu 30 maanden) ; van 3700 tot 5600 € (nu 36 maanden) ; van 5600 tot 7500 € (nu 42 maanden), door de termijn op 48 maanden te brengen in alle gevallen. Dat zou voor gevolg hebben dat elk kredietcontract (buiten de kredietopeningen van 2500 tot 10 000 € in 48 maanden zou kunnen worden terugbetaald. Dit past in het geheel niet in het kader van de strijd tegen overmatige schuldenlast. Het

gebruiken van langere termijnen betekent lagere mensualiteiten, waardoor consumenten meer zullen lenen. **De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties** zijn dan ook absoluut geen voorstander van deze gelijkstelling van termijnen.

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand zijn het niet eens met het standpunt van de consumentenorganisaties en sluiten zich aan bij het streefdoel van de wetgever, te weten het vereenvoudigen van de soorten termijnen en de consument een alternatief voorstellen voor de kredietopeningen, dat beter beantwoordt aan zijn behoeften (cfr. Verslag aan de Koning). **Zij** zijn van mening dat een dergelijke verruiming van de termijnen kan gezien worden in het kader van het nieuwe art. 11, §4, 2de lid.

▫ *Artikel 9*

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties stellen vast dat het voorziene maandelijkse minimumbedrag voor de terugbetaling te klein is. Het leidt niet tot een voldoende kapitaalaflossing. Men mag niet uit het oog verliezen, dat wanneer de consument een domiciliëringsopdracht tekent, het dit maandelijkse minimumbedrag is dat van zijn rekening wordt gedebiteerd. « Zonder dat het termijnbedrag lager mag zijn dan 25 euro » is eveneens te weinig.

Ze vinden dat er te veel verschillende veronderstellingen van nulstellingstermijn zijn. En de voorgestelde nulstellingstermijnen zijn te lang. Om efficiënt te zijn, moet de nulstelling periodiek gebeuren om aan te tonen dat de consument capabel is om het hoofd te bieden aan zijn kapitaalschuld. Het gaat erom, mensen te ontraden om kredietopeningen af te sluiten voor te grote bedragen, die ze niet binnen een redelijke termijn kunnen afbetalen.

Hun voorstel (zie Advies RvV nr. 323) : een absolute maximumtermijn van 5 jaar en een maximumtermijn van een jaar voor de kredieten lager dan 5 000 euro, met name :

+ dan 5000 €: 60 maanden

- dan 5000 €: 12 maanden

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand herinneren eraan, dat ze, algemeen genomen, geen voorstander zijn van het nulstellingsmechanisme – en a fortiori van een uitbreiding van de nulstelling tot alle kredietopeningen – en stellen vast dat de richtlijn dergelijke restrictie niet heeft voorzien. **Ze** merken op dat, zoals blijkt uit de hiernavolgende commentaren inzake de representatieve voorbeelden, heel veel incoherenties voortkomen uit het feit dat de in artikel 4, 5° van het ontwerp van koninklijk besluit vermelde veronderstellingen rechtstreeks werden overgenomen uit de Europese richtlijn, waarin geen verplichting tot nulstelling wordt voorzien, want dat is een specifiek Belgische regelgeving. **Zij** stellen zich ten andere de vraag in welke mate de nulstellingsverplichting niet een nieuw element toevoegt aan de berekening van het JKP, terwijl dit niet in de Europese richtlijn is opgenomen en de berekening van het JKP een volledig geharmoniseerd gegeven is.

Ze betreuren dat de in het ontwerp van koninklijk besluit bepaalde nulstellingstermijnen sterk ingekort werden voor de kredietopeningen zonder kapitaalaflossing en extreem kort zijn, vermits de kredietlijn in sommige gevallen binnen de 12 maanden op nul moet worden gesteld. **Ze** menen dat de verplichting om binnen zulke korte termijn terug te betalen niet noodzakelijk in het voordeel van de consument uitvalt, en dringen aan op de noodzaak om aflossingen te behouden die redelijk en realistisch voor de consument zijn.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties herhalen dat het toch niet de bedoeling kan zijn om de consument meer te lenen voor langere periodes. Dàt gaat pas in tegen het belang van de consument. De nulstellingstermijn is juist een middel om de consument te beschermen. Het zijn namelijk de kredietgevers die verantwoordelijk zijn en realistisch moeten blijven, zodat er niet al te gemakkelijk een te hoog krediet wordt verleend.

Wat de nieuwe nulstellingstermijnen betreft die van toepassing zullen zijn op de kredietopeningen die in de periodieke terugbetaling van kapitaal voorzien, kunnen **de vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand** zich akkoord verklaren met het door de wetgever voorziene systeem van berekening van de betrokken nulstellingstermijn, die zodoende aangepast zal zijn aan de specifieke situatie en het kredietbedrag van iedere kredietopening, terwijl ervoor gezorgd wordt dat de consument niet in moeilijkheden wordt gebracht door het opleggen van te grote minimumbedragen.

Het voorstel van de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties voor de invoering van uniforme nulstellingstermijnen voor kredieten met of zonder terugbetaling van kapitaal wordt volkomen onrealistisch geacht door de **vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand**. Dezelfde uniforme en ongenueanceerde nulstellingstermijnen opleggen, ongeacht het feit of er contractueel reeds een verplichting tot minimale terugbetaling van kapitaal is voorzien, zou van een gebrek aan onderscheiden behandeling tussen verschillende economische realiteiten getuigen.

De Raad signaleert dat het artikel 9 moeilijk te lezen is, in die zin dat in één en dezelfde bepaling twee verschillende problematieken worden behandeld (artikel 9, §1 betreft de minimale terugbetalingsbedragen, terwijl artikel 9, §2 betrekking heeft op de nulstellingstermijnen), en dat verschillende vormen van kredietopening worden beoogd (artikel 9, §1 en artikel 9, §2, eerste lid verwijzen naar de kredietovereenkomsten die niet in artikel 8 worden beoogd – te weten de kredietcontracten met periodieke terugbetaling van kapitaal waarvoor de betaaltermijnen en het termijnbedrag meestal niet dezelfde zijn tijdens de duur van het contract -, terwijl artikel 9, §2, tweede lid verwijst naar de andere vormen van kredietopening – te weten de kredietopeningen zonder periodieke terugbetaling van kapitaal). **Hij** suggereert om het artikel 9 een duidelijke structuur te geven, door de bepaling op te splitsen in een artikel 9, waarin de minimale terugbetalingsbedragen zouden worden geregeld, en een artikel 9bis, dat de nulstellingstermijnen zou regelen. **Hij** suggereert bovendien om de soorten kredietovereenkomsten die in artikel 9 van het ontwerp van koninklijk besluit worden bedoeld te verduidelijken.

De vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand merken in dit verband op dat artikel 8 van het KB van 04.08.1992 momenteel als volgt begint: “Voor de verkoop op afbetaling, de financieringshuur, de lening op afbetaling en alle kredietovereenkomsten waarbij de betalingstermijnen en de termijnbedragen gedurende de looptijd doorgaans gelijk blijven, dient het terug te betalen bedrag ...”.

Zij wijzen erop dat de kredietgevers, bij de innovatie van producten, meer en meer worden geconfronteerd met de beperkingen die uit deze formulering voortvloeien. Dit is bijvoorbeeld het geval voor leningen op afbetaling met gelijke terugbetaling van kapitaal, die verschillende maandelijkse termijnbedragen zullen opleveren. Dit is een product vergelijkbaar met wat ook inzake hypothecair krediet gebeurt : de consument betaalt maandelijks steeds hetzelfde bedrag aan kapitaal

(bijv. 50 euro), maar het interestgedeelte zal maandelijks afnemen, waardoor ook het totale termijnbedrag iedere maand zal dalen en dus ongelijk zal zijn.

Daarnaast zijn er nog heel wat andere aflossingsplannen (met doorgaans ongelijke termijnbedragen) die het levenslicht hebben gezien sedert het K.B. van 1992.

Ze doen bijgevolg het volgende voorstel :

Er wordt voorgesteld om artikel 8 als volgt te laten beginnen : “Voor alle kredietovereenkomsten, behalve de kredietopeningen, dient het terug te betalen bedrag ...”.

Artikel 9, §1 (minimale terugbetalingsverplichting) zou dan kunnen begonnen worden als volgt : “Voor alle kredietopeningen die in de periodieke terugbetaling van kapitaal voorzien, dienen ...”

Artikel 9, §2, dat de maximale nulstellingstermijnen behandelt, zou dan als volgt kunnen gewijzigd worden :

- 1ste lid beginnen als volgt : “Voor alle kredietopeningen bedoeld in § 1 ...” (zoals het nu bestaat in het ontwerp van KB)
- 2de lid beginnen als volgt : “Voor alle kredietopeningen die niet in de periodieke terugbetaling van kapitaal voorzien wordt er een ...”

Op vlak van de duidelijkheid van de onderverdeling zou men daarenboven kunnen overwegen om van artikel 9, §2, 2de lid een aparte paragraaf te maken.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties zijn bereid het door de vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand geformuleerde voorstel te volgen.

De Raad merkt ook een fout op in artikel 9, §2, tweede lid, 4° : de termen « gelijk is aan » (ook in het Frans : « égal ou ») moeten worden weggelaten, vermits deze veronderstelling reeds gedekt wordt door punt 3°.

- *Artikel 10 – Bijlage 1*

De Raad heeft de verschillende toepassingsvoorbeelden opgenomen in Bijlage 1 bij het ontwerp van KB onderzocht.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties stellen vast dat, rekening houdend met de talrijke berekeningsveronderstellingen, het JKP enkel een zuiver theoretisch percentage is, dat niet overeenstemt met de reële situatie. **Zij** vragen dat in de gevallen waar het werkelijk JKP a priori niet correct kan berekend worden, de consument a posteriori (bvb. na 1 jaar, juist vóór het aanrekenen van de vaste kosten) wordt geïnformeerd over het werkelijk aangerekende JKP. Het is onaanvaardbaar dat de consument over een belangrijk onderdeel van het krediet nooit geïnformeerd wordt: het werkelijke JKP.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties betreuren verder dat voortaan met nominale rentevoeten mag gerekend worden. Dit betekent een grote achteruitgang ten opzichte van de huidige situatie. Zelfs de wet op het hypothecair krediet verbiedt nominale berekeningsmethodes

omdat ze juist bedrieglijk zijn. Zoals men kan vaststellen in de bijlage bij voorbeeld 9 kan een geafficheerde debetintrestvoet van 8,3% veel interessanter zijn voor de consument dan een geafficheerde debetintrestvoet van 8%. Nu zijn nominale berekeningsmethodes verboden (reeds bijna 20 jaar) omdat ze niet transparant zijn. Binnenkort zouden nominale berekeningsmethodes dus toegelaten worden waardoor de consument misleid en de concurrentie vervalst kan worden. Een grote stap achteruit inzake consumentenbescherming!

Verder constateren **ze** dat de veronderstellingen in het voordeel zijn van de kredietgevers die werken met vaste kosten: op die manier wordt het JKP vaak veel rooskleuriger weerspiegeld en is het gevaarlijk om verschillende JKP's te vergelijken. Een aangekondigd JKP van 9% kan in de werkelijkheid veel meer dan 20% bedragen.

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand kunnen zich niet terugvinden in de benaderingswijze van de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties. De geformuleerde beperkingen verbazen hen, omdat het JKP per definitie een theoretisch percentage is, berekend op basis van veronderstellingen die het mogelijk maken op een zelfde moment de totaalcost van de kredieten te vergelijken. Naast het feit dat **ze** de meerwaarde van een a posteriori herberekening niet inzien, lijkt een dergelijke berekening hen niet realistisch en zou die volgens hen excessieve kosten meebrengen. Hoe dan ook zou een JKP a posteriori een ander concept inhouden, dat niet beantwoordt aan het JKP zoals het in de richtlijn wordt gedefinieerd. Het gebruik van twee verschillende concepten houdt volgens hen het risico in dat de klant ze onterecht vergelijkt, en het a posteriori berekend JKP vergelijkt met het hypothetische JKP van een nieuw contract. Zo zou de consument misleid worden door de hoogte van de respectievelijke cijfers en denken dat het nieuwe contract voordeliger is dan zijn huidige (bijvoorbeeld wanneer er kosten zijn, en de hypothese van 100% benutting leidt tot een JKP dat lager is dan het concept dat zou berekenen op werkelijke, lagere opnames). De twee concepten zijn niet vergelijkbaar want ze gebruiken andere uitgangspunten.

▫ *Voorbeelden 1 en 2*

De vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand wijzen erop dat voorbeeld 1 een van de weinige voorbeelden is dat verschillende berekeningsmethodes bevat, met name op basis van werkelijk aantal dagen en gelijke maanden. **Ze** nemen er nota van dat de experts van de FOD Economie zullen verduidelijken welke unieke methode wanneer van toepassing is. De toepassingsvoorbeelden zijn illustratief in die zin dat er bij de berekening van interesten mag gebruik gemaakt worden van een andere berekeningswijze dan deze opgenomen in de toepassingsvoorbeelden, op voorwaarde dat deze contractueel bepaald werd en, voor de berekening van het JKP, de in het KB opgenomen veronderstellingen, waar nodig, worden toegepast. Bij het ingeven van de zelfde bedragen en tijdsintervallen in de JKP basisvergelijking moet er niettemin een zelfde resultaat bekomen worden.”

De vertegenwoordigers van de verbruikersorganisaties stellen dat er maar één methode gebruikt zou mogen worden, namelijk de actuariële methode. Het is dan ook onaanvaardbaar dat voor dezelfde ontleende bedragen en dezelfde mensualiteiten of dezelfde terugbetalingen (in euro) kunnen leiden tot verschillende JKP's!

De Raad is van mening dat het aangewezen is een bijkomend voorbeeld op te nemen dat verduidelijking brengt inzake de berekening in geval van ongelijke vaste kapitaalsaflossingen en heeft de experts van de FOD Economie verzocht een voorbeeld ter zake uit te werken (zie « (extra)

voorbeeld 1, in bijlage I).

Hij is daarenboven van mening dat het aangewezen is een bijkomend voorbeeld op te nemen ter verduidelijking van een schuldsaldoverzekeringspolis die in het JKP moet opgenomen worden en heeft de experts van de FOD Economie eveneens verzocht een voorbeeld ter zake uit te werken (zie « (extra) voorbeeld 2 » en « (extra) voorbeeld 2bis », in bijlage I).

▫ *Voorbeeld 3*

Met betrekking tot voorbeeld 3 wijst **de Raad** erop dat in de vergelijking de laatste « = » moet vervangen worden door een « + ».

▫ *Voorbeeld 8*

In voorbeeld 8, Franse versie, dienen de woorden « montant de terme » in de titel vervangen te worden door « terme de paiement ».

▫ *Voorbeeld 9*

Met betrekking tot voorbeeld 9 wijzen **de vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand** erop dat enkel de mogelijkheden van actuariële en nominale berekening voorzien vrij beperkt is rekening houdend met de mogelijkheden die op de markt bestaan.

De vertegenwoordigers van de verbruikersorganisaties herhalen dat ze voorstander zijn van één toe te passen methode, namelijk de actuariële methode, die wiskundig correct is. Het mogen berekenen met nominale rentevoeten betekent een enorme achteruitgang inzake consumentenbescherming.

▫ *Voorbeeld 10*

De Raad wijst erop dat, in de derde paragraaf van voorbeeld 10, de woorden « in artikel 9, §2, eerste lid van dit besluit » dienen vervangen te worden door « in artikel 9, §3, van dit besluit ».

De Raad is daarenboven van mening dat het aangewezen is het voorbeeld aan te passen ter verduidelijking van het mechanisme van de maximale nulstellingstermijn en heeft de experts van de FOD Economie verzocht een voorbeeld ter zake uit te werken (zie « (aangepast) voorbeeld 10 », in bijlage I).

▫ *Voorbeeld 11*

Met betrekking tot voorbeeld 11 wijst **de Raad** op een fout in de vermelde vergelijking, die geen rekening houdt met het feit dat de eerste betalingstermijn 9 dagen bedraagt.

▫ *Voorbeelden 12 en 13*

Met betrekking tot voorbeelden 12 en 13 stellen **de Vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand** vast dat er in deze voorbeelden geen onbekenden zijn opgenomen en dat deze voorbeelden derhalve in strijd zijn met artikel 4, §3, derde lid, dat bepaalt dat « het gebruik van andere veronderstellingen bij het berekenen van het jaarlijkse kostenpercentage slechts is

toegelaten indien de juiste berekening ervan onmogelijk is omdat één of meerdere parameters, nodig voor het oplossen van de basisvergelijking omschreven in § 1 van dit artikel, onbekend zijn [...]. »

Immers, de debetrentevoeten voor de verschillende bedragen en perioden zijn voorafgaandelijk gekend en een eenzijdige toepassing van de hoogste debetrentevoet voor de gehele duur van de kredietovereenkomst vormt bijgevolg een vertekening van de realiteit in het representatieve voorbeeld. Het feit dat er een eerste periode of een eerste bedrag is met verminderde rentevoet verhindert niet dat de flux duidelijk wordt berekend.

Eenzelfde redenering geldt overigens met betrekking tot de kaartkosten, waar in de voorbeelden 10 e.v. van de veronderstelling wordt uitgegaan dat er een jaarlijkse kaartkost van 10 euro zal zijn, alhoewel er is voorzien dat er geen jaarlijks terugkerende kaartkosten moeten betaald worden indien er gedurende een jaar geen krediet werd opgenomen en wordt uitgegaan van één enkele volledige en onmiddellijke kredietopname van 700 euro.

Zij kunnen zich evenwel niet akkoord verklaren met het feit dat aan dit euvel zou verholpen worden door veronderstelling 9° in een afzonderlijk lid in te voegen artikel 4, 5°, tussen het tweede en het derde lid, en het derde lid, 9° te schrappen, waardoor deze veronderstelling steeds van toepassing zou worden, ongeacht of er al dan niet onbekenden zijn. Zie daartoe de hoger vermelde argumentering.

▫ *Voorbeeld 16*

Met betrekking tot voorbeeld 16 wijzen **de vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand** erop dat de in dit voorbeeld aangehaalde wijze van aanrekening van de debetrente niet reëel is. Immers, normaal gezien gebeurt dit op basis van het werkelijke aantal dagen, hetgeen steeds een positief resultaat zal geven. In geval van de berekening zoals voorzien in voorbeeld 16, met name op basis van een « gelijke maand » verminderd met het aantal verlopen dagen, kan het resultaat zelfs negatief zijn !

Op verzoek van **de Raad** hebben de experts van de FOD Economie aan voorbeeld 16 van het ontwerp een voorbeeld toegevoegd van een berekening op basis van het werkelijk aantal dagen van elke kalendermaand (zie « (aangepast) voorbeeld 16 », in bijlage I).

De experts van de FOD Economie stellen daarbij voor om, met betrekking tot dit aangepaste toepassingsvoorbeeld 16, in het Verslag aan de Koning bij artikel 4, 2°, inzake de “fracties van jaren” (tussen de 5de en 6de alinea) dienaangaande de volgende tekst toe te voegen : « *In voorbeeld 16 in bijlage 1 worden er 2 rekenvoorbeelden uitgewerkt in het geval de maandelijks door de consument te betalen bedragen debetinteressen betreffen die op basis van het werkelijke aantal dagen van elke kalendermaand worden aangerekend. Dit voorbeeld onderscheidt zich van de voorbeelden 1 en 8 in bijlage 1 in die zin dat de in werkelijkheid aan de consument aangerekende bedragen wijzigen in functie van het werkelijke aantal dagen van een kalendermaand.*

Indien, zoals in voorbeelden 1 en 8, de contractueel bepaalde bedragen ongewijzigd i.f.v. het werkelijk aantal dagen worden aangerekend, zoals doorgaans bij een lening op afbetaling, is het - voor de berekening van het JKP - onbelangrijk te weten hoe deze bedragen (waaronder interesten) zelf berekend werden. Indien de aan de consument daadwerkelijk aangerekende bedragen, daarentegen, wijzigen i.f.v. het werkelijk aantal dagen van een kalendermaand, zoals doorgaans bij een kredietopening, moeten de tijdsintervallen in de JKP-basisvergelijking de zelfde zijn als die op

basis waarvan de bedragen berekend werden die in deze basisvergelijking worden ingegeven. Immers, indien de ingegeven bedragen berekend werden op basis van het werkelijke aantal dagen van een kalendermaand, dan zijn deze data gekend en moet, overeenkomstig artikel 19, van de richtlijn dat werd omgezet naar artikel 4, § 3, 1ste lid, van dit besluit, ook de basisvergelijking ter berekening van het JKP hiermee rekening houden.

Indien de kalendermaanden niet gekend zijn, kunnen de bedragen van debetinteressen die moeten ingegeven worden in de JKP basisvergelijking, ook al worden ze in werkelijkheid berekend op basis van het werkelijke aantal dagen van een kalendermaand, niet anders dan berekend worden op basis van “gemiddelde” termijnen, bijv. gemiddelde maanden van 30,4167 dagen. Ook de tijdsintervallen die in de basisvergelijking van het JKP moeten worden ingegeven kunnen in dat geval niet anders dan “gemiddelde” termijnen betreffen. M.a.w., gebeurt de berekening van het JKP zoals in voorbeeld 16 a).

In voorbeeld 16 b) zijn de kalendermaanden gekend. Gelet op artikel 19 van de richtlijn, dat werd omgezet naar artikel 4, § 3, 1ste lid, van dit besluit, moet er voor de berekening van het JKP vertrokken worden van de concrete verbintenissen inzake kredietopneming, aflossingen enz., m.a.w. hetgeen de consument contractueel moet betalen en het tijdstip waarop, onverminderd de van toepassing zijnde veronderstellingen.”

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties sluiten zich aan bij het standpunt van de FOD Economie.

De vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand kunnen zich hiermee niet akkoord verklaren. Nergens in het ontwerp van KB of in het Verslag aan de Koning werd hieromtrent tot nog toe iets vermeld. Deze nieuwe eis tot consistent hanteren van dezelfde tijdsmeting tussen renteberekening en actualisatie in JKP, betreft een wijziging ten opzichte van vandaag die ICT-aanpassingen zal vergen en een voldoende overgangsperiode zal vereisen om het te kunnen implementeren. Vandaag baseren heel wat instellingen zich immers op reële kasstromen en berekent men het JKP hetzij op werkelijk aantal dagen hetzij op gelijke maanden. Indien de exacte data niet gekend zijn kan men op heden, in tegenstelling tot de conclusie van de FOD, wel werken met werkelijk aantal dagen, door een datum op te nemen in het representatief voorbeeld.

De interpretatie van de FOD zou ertoe kunnen leiden dat aanbieders die verschillende producten gebaseerd op verschillende renteberekeningen aanbieden (bijvoorbeeld leningen op afbetalingen [basis gelijke maanden] en kredietopeningen [basis exact aantal dagen]) geen unieke JKP-berekeningswijze meer mogen hanteren, en deze moeten ontdebelen. Dit impliceert dan extra kosten en ICT-ontwikkelingen.

Hoewel het hier een voorbeeld van kredietopening betreft, merken we op dat diezelfde logica niet wordt vereist bij leningen op afbetalingen en zelfs expliciet opgenomen is in voorbeeld 1 waar men rente berekent op basis van gelijke periodes en een JKP toelaat op basis van werkelijk aantal dagen. **Zij** zien dan ook geen reden om voor kredietopeningen een andere interpretatie op te leggen.

Het risico is tevens dat een bijkomend verschil wordt opgelegd tussen de berekeningsbasis van het JKP zoals gebruikt in de publiciteit en in het contract. In de publiciteit zou men aldus, wegens onbekende data, een theoretische renteberekening hanteren op basis van gelijke periodes wat een bijkomend verschil oplegt met de contractuele realiteit en misleidend kan zijn t.a.v. de consument en

strijdig is met artikel 19 van de richtlijn, dat werd omgezet naar artikel 4, § 3, 1ste lid, van dit besluit, welke stipuleert dat er in de eerste plaats een zo correct mogelijk JKP moet berekend worden op basis van de concrete verbintenissen inzake kredietopneming, aflossingen enz., m.a.w. hetgeen de consument contractueel moet betalen en het tijdstip waarop. De Commissie laat dit toe, maar verplicht het evenwel niet.

Zij kunnen zich enkel akkoord verklaren met deze nieuwe vereiste mits een voldoende overgangsperiode wordt voorzien om dit te implementeren.

In het uitgewerkte voorbeeld 16 wordt met een actuariel toegepaste rentevoet op werkelijk aantal dagen gerekend, terwijl op rekeningen vaak met een vaste dagrente wordt gerekend nominaal binnen de periode. Gelet op het illustratief karakter zijn **zij** echter akkoord met de keuze van renteberekening.

▫ *Voorbeelden 18 en 19*

Met betrekking tot voorbeelden 18 en 19 wijst **de Raad** erop dat deze, ook onder de huidige wetgeving, juridisch onmogelijk zijn. Het betreft immers voorbeelden « ter verduidelijking van een kredietopening van onbepaalde duur zonder minimale kapitaalaflossing en zonder nulstellingsverplichting », terwijl nu reeds in de wet op het consumentenkrediet een nulstellingsverplichting is voorzien voor kredietopeningen zonder minimale kapitaalaflossing. **Hij** is van mening dat deze voorbeelden bijgevolg best zouden geschrapt worden.

Bovendien is in de gegeven voorbeelden onduidelijk of de veronderstellingen 5° of 8°, dan wel de contractuele of wettelijke nulstellingstermijn van toepassing zijn. Veronderstelling 8° lijkt daarbij een uitzondering te vormen op veronderstelling 5° en enkel van toepassing te zijn op de geoorloofde debetstand op een rekening, zoals zou kunnen afgeleid worden uit het Verslag aan de Koning (blz. 13). Het is echter onduidelijk wat de impact van de nulstellingsverplichting is op de toepasselijkheid van veronderstelling 8°. Op verzoek van **de Raad** hebben **de experts van de FOD Economie** een bijkomend voorbeeld uitgewerkt ter verduidelijking van de invloed die de nulstelling (niet) zou hebben in het geval van veronderstelling 8° (zie « (extra) Voorbeeld 3 », in bijlage I).

Daarbij wordt door **de experts van de FOD Economie** verduidelijkt dat « *moet worden opgemerkt dat, in tegenstelling tot hypothese 5°, de nulstelling geen invloed kan hebben op de berekening van het JKP in het geval hypothese 8° van toepassing is (het geval van een geoorloofde debetstand op een rekening zoals bedoeld in artikel 1, 12°ter, van de wet). In deze hypothese 8° is er immers sprake van een "ongekende duur van de kredietovereenkomst" terwijl de nulstellingstermijn geen einde stelt aan de "kredietovereenkomst" van onbepaalde duur maar enkel de looptijd wijzigt van de kredietopneming (de termijn dat het krediet mag worden opgenomen). M.a.w. de nulstelling heeft geen invloed op de looptijd van de kredietovereenkomst en kan bijgevolg in casu geen invloed hebben op de berekening van het JKP. Overigens is hypothese 8° een uitzondering op hypothese 5° en wordt de korte termijn van drie maanden gerechtvaardigd "door het aspect van tijdelijkheid van deze kredietproducten" (JKP-studie). In hypothese 5° is er bovendien sprake van de afwezigheid van een aflossingsschema, en dit aspect wordt wel beïnvloed - bepaald - door de nulstelling. In de gevallen waarop hypothese 5° van toepassing is, moet het JKP bijgevolg wel rekening houden met de nulstelling. Er dient in dit verband ook opgemerkt te worden dat de huidige voorbeelden 18 tem 20 in het ontwerpbesluit - die een verduidelijking zijn van hypothese 5° - niet kunnen verwijzen naar een "voorschot in rekening courant" vermits in dat geval hypothese 8° van toepassing zou zijn. Deze term zou in deze voorbeelden dan ook moeten vervangen worden door "kredietopening die geen*

geoorloofde debetstand in rekening betreft". »

De vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand wijzen erop dat deze recente verduidelijking een wijziging inhoudt ten opzichte van vandaag en ten opzichte van de tot heden gangbare interpretatie waar de wettelijke nulstellingstermijn primeerde op de veronderstelling (dit op basis van artikel 19 van de richtlijn, dat werd omgezet naar artikel 4, § 3, 1ste lid, van dit besluit, welke stipuleert dat er in de eerste plaats een zo correct mogelijk JKP moet berekend worden op basis van de concrete verbintenissen inzake kredietopneming, aflossingen enz., m.a.w. hetgeen de consument contractueel moet betalen en het tijdstip waarop). Deze wijziging vereist ICT-aanpassingen voor dit product evenals een voldoende overgangperiode om het te kunnen implementeren.

Zij wijzen er tevens op dat de consistentie zoek is tussen de toepassing van veronderstellingen 5° en 8°. Bij kredietopeningen met afbetalingsschema primeert de contractuele of wettelijke nulstellingsperiode immers op de veronderstelling 5° die dus niet hoeft toegepast te worden. Echter voor debetstanden op rekening negeert men het bestaan van de contractuele nulstellingsperiode bij de berekening van het JKP en dient men steeds veronderstelling 8° (die een uitzondering is op 5°) toe te passen. **Zij** zijn van mening dat conform artikel 4 §3, 1ste en 3de lid de contractuele bepalingen steeds dienen te primeren op het gebruik van veronderstellingen.

Zij betwijfelen bovendien of in andere Europese landen, contractuele nulstellingsverplichtingen bij dergelijke debetstanden niet zouden primeren op de veronderstellingen. Dit zou tevens betekenen dat men in België afwijkt van de door de Europese regelgeving maximaal beoogde harmonisatie in de toepassing van de JKP-berekening.

De experts van de FOD Economie gaan volgens **de vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand** uit van een te letterlijke lezing van veronderstelling 8°. In deze veronderstelling is sprake van een geoorloofde debetstand op een rekening van bepaalde duur versus een geoorloofde debetstand op rekening van **on**bepaalde duur. Hiermee refereert de Europese wetgever niet naar het traditionele onderscheid tussen overeenkomsten van bepaalde duur enerzijds en overeenkomsten van **on**bepaalde duur anderzijds. De juridische context in casu is immers niet hoe een kredietovereenkomst eindigt, maar wel hoe de kost van een krediet via een jaarlijks kostenpercentage tot uiting moet worden gebracht.

Zolang een aflossingsschema tussen partijen is afgesproken, vormt dit aflossingsschema de basis voor de berekening van het JKP. Van veronderstellingen moet dan geen gebruik worden gemaakt, en mag zelfs geen gebruik worden gemaakt, op gevaar af afbreuk te doen aan de eenvormige Europese berekeningswijze van het JKP. Onder "onbepaalde duur" moet in veronderstelling 8° met andere woorden begrepen worden: "zonder aflossingsschema (of aflossingsdata)". In dit opzicht spoot veronderstelling 8° gelijk met hypothese 5°.

De kortere duur – hier ziet men opnieuw de assimilatie tussen duur en aflossingsschema – van veronderstelde terugbetaling van de geoorloofde debetstand op een rekening ten opzichte van andere kredietsoorten (3 maanden tegenover 1 jaar) wordt verantwoord door het aspect "tijdelijkheid" van de geoorloofde debetstand op een rekening (zie argumentatie van de FOD Economie). Maar juist dit argument toont aan dat in hypothese 8° geoorloofde debetstanden op een rekening worden gevisieerd zonder terugbetalingstermijn. De Europese JKP-studie – waarnaar de FOD Economie verwijst – beschrijft de geoorloofde debetstand inderdaad als een permanente geldreserve die de consument

toelaat tijdelijke liquiditeitstekorten op te vangen. Doorgaans – zo stelt de studie – worden opgenomen bedragen binnen een korte termijn terugbetaald (vandaar de veronderstelde terugbetalingstermijn van 3 maanden). Komen daarentegen partijen een terugbetalingstermijn ("duur") overeen, dan moet uitgegaan worden van deze terugbetalingstermijn (en mag geen gebruik worden gemaakt van een veronderstelde terugbetalingstermijn ("duur")).

Deze zienswijze van de FOD Economie zou derhalve ingrijpende ICT-aanpassingen vergen. **De vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand** dringen er bijgevolg op aan dat, alvorens dure ICT-aanpassingen zouden moeten doorgevoerd worden, hieromtrent duidelijkheid zou bestaan. **Ze** wijzen er in dit verband op dat art. 19, 5. van de Europese richtlijn in ieder geval toelaat dat de Europese Commissie de bepaalde hypothesen kan aanvullen of wijzigen in functie van de noodwendigheden.

▫ *Voorbeeld 21*

Met betrekking tot voorbeeld 21 wijst **de Raad** erop dat in de 5de paragraaf bij dit toepassingsvoorbeeld ten onrechte « 20 » euro staat vermeld, terwijl in de berekening (en in de verwijzing naar voorbeeld 10) duidelijk is dat het om een kaartkost van « 10 » euro gaat.

Hoofdstuk 3 – Uitvoering van artikel 3, §3, 1° en 2° van de wet. Wijziging van het koninklijk besluit van 5 september 1994 tot aanwijzing van de artikelen van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet die niet van toepassing zijn op bepaalde soorten van krediet, bedoeld in artikel 3, § 3, van deze wet.

• *Artikel 12 – Sociale kredieten*

De Raad wijst op een technische correctie in het Verslag aan de Koning, wat de commentaar betreft inzake artikel 12 :

- « *Het nieuwe artikel 1 en artikel 2, 1ste lid van het besluit van 5 september 1994 gelden voor alle categorieën, artikel 2, 2de lid enkel voor de laatste categorie* ».

Hoofdstuk 4 – Uitvoering van artikel 5, §1^r, tweede lid en §2 van de wet

• *Artikel 13 – Reclame*

Na het advies van de experts van de FOD Economie te hebben gevraagd, bevestigt **de Raad** dat de informatie in verband met (i) de periode waarin dit percentage van toepassing is, (ii) het vaste of variabele karakter van de debetrentevoet en (iii) het terugbetalingsbedrag, enkel en alleen van toepassing zijn in geval van promotionele rentevoet. Met andere woorden : deze 3 gegevens hoeven niet te beantwoorden aan de voorschriften inzake grootte van de lettertekens, wanneer het een promotionele rentevoet betreft.

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand menen dat artikel 13 van het ontwerp van koninklijk besluit, waarin wordt bepaald dat een aantal gegevens inzake krediet « *minstens dezelfde grootte als de grootste lettertekens aangewend in de reclame* » moeten hebben, totaal buiten verhouding is en elke reclame voor krediet onmogelijk maakt. Dergelijke maatregel, die verwijst naar de maximale grootte van de lettertekens gebruikt voor alle andere reclamevermeldingen,

of het nu de naam van de onderneming betreft of de algemene reclameboodschap, zou neerkomen op het terugbrengen van de reclame voor krediet tot éénzelfde letterteken en elke vorm van creativiteit beknootten.

Deze maatregel is al even overdreven voor de andere reclamevormen, die de vermelding « *let op, geld lenen kost ook geld* » in het grootste letterteken zouden moeten zetten dat in de reclame wordt gebruikt. Hij heeft een sterk remmend effect op het gebruik van reclamebanners, waarvan sommige standaardformaten, die nochtans werden vastgelegd door het IAB (Interactive Advertising Bureau- een internationaal netwerk dat standaarden en voorbeelden van good practices inzake communicatie op het internet definieert) onbruikbaar zouden worden.

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand herinneren eraan dat de reclame voor consumentenkrediet reeds strikt omkaderd en beperkt is door de wet. **Ze** pleiten er bijgevolg voor om artikel 13 van het ontwerp te schrappen of op zijn minst te vervangen door een duidelijke en objectieve norm, die een billijk evenwicht garandeert en een juridische zekerheid. Wat de reclame op het internet betreft, pleiten **ze** eveneens voor de toepassing van het principe van vlot toegankelijke informatie, voorzien in artikel 13 van de wet van 11 maart 2003 op de elektronische handel, via een mechanisme van verwijzing, door middel van een nuttige link, naar de eigenlijke reclamepagina waarop alle vereiste informatie te lezen staat.

Wat de financiële vermeldingen betreft, stellen **ze** vast, na een vergelijkend onderzoek met de praktijk in onze buurlanden (FR, UK en NL), dat een systeem met een minimumratio van 20%, ten opzichte van het grootste letterteken van de reclametekst, aanvaardbaar zou zijn. Er dient weliswaar een uitzondering te worden gemaakt voor de naam van de onderneming, het soort product alsook de algemene reclameslogan, zonder verband met de financiële kenmerken van het krediet. Dit alternatief biedt het voordeel een zekere souplesse te laten op het niveau van de conceptie, en de controle op naleving van deze bepaling voor de administratie te vergemakkelijken.

Wat de vermelding « *let op, geld lenen kost ook geld* » betreft, stellen **ze** voor om het systeem over te nemen dat in Nederland geldig is. Alle details met betrekking tot dit systeem zijn beschikbaar op de website van de Nederlandse Autoriteit Financiële Markten (AFM), meer bepaald op de hierna volgende link :
<http://www.afm.nl/nl/professionals/regelgeving/thema/informatieverstrekking/kredietwaarschuwing.aspx>

Wat **de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties** betreft, die staan positief tegenover het artikel 13 van de ontwerp tekst, waarin wordt bepaald dat « De lettertekens van de informatie opgenomen in de reclame bedoeld in artikel 5, § 1, tweede lid, en § 2 van de wet hebben minstens dezelfde grootte als de grootste lettertekens aangewend in de reclame. ».

Ze vinden dat de vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand onterecht beweren dat dit artikel « *buiten verhouding* » is en « *de reclame voor krediet onmogelijk maakt in de praktijk* »..

Ze betwisten ook het feit dat « *een aanzienlijk aantal informatiegegevens in verband met het krediet* » in dit artikel worden geïllustreerd.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties herinneren eraan dat wat de « *becijferde* » kredietreclame betreft, er slechts drie gegevens worden geïllustreerd, namelijk de aard van de verrichting,

de duurtijd, en het JKP (plus, in geval van promotionele rentevoet, de periode waarbinnen die rentevoet geldt, het « vaste of variabele » karakter van de rentevoet en het aflossingsbedrag).

Wat de “niet-becijferde” kredietreclame betreft, wordt enkel de boodschap “ *let op, geld lenen kost ook geld* ” in artikel 13 beoogd.

Ze leiden daaruit af dat de auteurs van de ontwerp tekst een evenwicht hebben willen herstellen tussen sommige essentieel geachte gegevens van de kredietovereenkomst en de zuiver publicitaire boodschappen, wat ze gunstig vinden.

De Raad meent dat een overgangperiode moet worden voorzien van ten minste 6 maanden, om het artikel 13 ten uitvoer te brengen, rekening houdend met het feit dat de reclamecampagnes meestal reeds maanden op voorhand worden voorbereid.

Hoofdstuk 5 – Uitvoering van artikel 15, derde lid van de wet

- *Artikel 14 – Bewijs van raadpleging van de Centrale voor Kredieten aan Particulieren*

Artikel 14 van het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt « *De kredietgever bewaart gedurende de looptijd van de kredietovereenkomst, en tenminste gedurende drie jaar, (...), het bericht van raadpleging van de Centrale (...) en het antwoord dat hierop werd verstrekt door de Centrale met opgave van de unieke identificatiecode* ».

De Raad vraagt zich af of die bewaring ook kan gebeuren in het kader van de niet-toegewezen kredietaanvragen, te weten de geweigerde kredietaanvragen of de aanvragen die zonder gevolg bleven vanwege de consument, zonder dat dit een verplichting zou worden.

Hij stelt vast dat in artikel 14 sprake is van een kredietovereenkomst. Uit een samenlezing van artikel 14 van het ontwerp van koninklijk besluit, het artikel 15 van de wet en het artikel 9 van de wet van 10 augustus 2001 betreffende de Centrale voor Kredieten aan Particulieren zou kunnen worden afgeleid, dat het is toegestaan het resultaat van de raadpleging van de Centrale te bewaren voor de kredietaanvragen die niet zijn uitgemond in een kredietovereenkomst.

De Raad vraagt zich overigens af wat nu precies het voorwerp moet zijn van de bewaring door de kredietgevers, aangezien in artikel 14 van het ontwerpbesluit zowel gesproken wordt van « *het bericht van raadpleging* » als van « *het antwoord dat hierop werd verstrekt* » en van « *de unieke identificatiecode* ».

Hij stelt vast dat het antwoord op de raadpleging van de CKP twee luiken omvat : het luik « *acknowledge* » (wat overeenkomt met het « bericht van raadpleging ») en het luik « inhoud ». Het « *acknowledge* »-gedeelte is het bewijs van raadpleging (bevat een unieke code, de datum, het uur, de minuten en seconden van raadpleging).

Op basis van het luik « Acknowledge » en meer in het bijzonder van de unieke code die daarvan deel uitmaakt, kan de Nationale Bank de link leggen met de persoon waarvoor de Centrale werd geraadpleegd en kan ze langs deze weg een samenvatting vinden van de raadplegingsresultaten. De Nationale Bank heeft bovendien gesignaleerd dat het technisch gesproken perfect mogelijk is

dergelijke logging langer dan drie jaar (huidige geldigheidsperiode) te bewaren.

De Raad is derhalve van mening dat het zou volstaan dat de kredietgevers, als bewijs van de raadpleging van de Centrale voor Kredieten aan Particulieren, op zijn minst de unieke identificatiecode, het ogenblik van de raadpleging en de identiteitsgegevens van de persoon op wiens naam werd geraadpleegd, zou bewaren. Het behoort tot het eigen beleid en de eigen verantwoordelijkheid van iedere kredietgever om te beslissen of hij al dan niet het volledige raadplegingsantwoord wenst te bewaren.

Bijgevolg stelt **de Raad** voor het dispositief en het Verslag aan de Koning als volgt te formuleren :

Art. 14. De kredietgever bewaart gedurende de looptijd van de kredietovereenkomst, en tenminste gedurende drie jaar, op papier of een andere duurzame drager, het bericht van raadpleging van de Centrale voor Kredieten aan Particulieren, met opgave van, op zijn minst, de unieke identificatiecode, het ogenblik van raadpleging en de identiteitsgegevens van de persoon op wiens naam werd geraadpleegd.

Verslag aan de Koning

Bij iedere raadpleging verstrekt de Centrale voor Kredieten aan Particulieren in haar antwoord de datum en tot op de seconde het tijdstip waarop het antwoord werd verstrekt met toevoeging van een code die toelaat het antwoord te identificeren. De kredietgever dient op verzoek van de bevoegde ambtenaren of de rechtbanken rechtstreeks of onrechtstreeks op zijn minst deze elementen uit het raadplegingsantwoord van de Centrale te kunnen voorleggen en dus in principe tot zolang de kredietovereenkomst loopt. De voorgestelde bepaling doet geen afbreuk aan de overige bewijsregelen die door de bevoegde rechtbanken worden gehanteerd met betrekking tot de toepassing van de artikelen 11 en 15 WCK, in het bijzonder aan de plicht van de kredietgever om mee te werken aan de bewijslast van de consument binnen de wettelijk bepaalde grenzen (vergelijk met Cass. 10 december 2004).

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties zouden aan dit artikel ook nog toevoegen: "Onverminderd de wettelijke bepalingen..." gevolgd door een verwijzing naar de wettelijke verjaringstermijnen.

Hoofdstuk 6 – Uitvoering van artikel 16, §1, derde lid van de wet

- *Artikel 15 – Terbeschikkingstelling in baar geld*

De Raad is van mening dat het niet nodig is enige uitzondering op het verbod op ter beschikking stelling in baar geld te voorzien en is derhalve van oordeel dat dit artikel geschrapt mag worden.

Hoofdstuk 8 – Wijziging van het koninklijk besluit van 23 maart 1995 betreffende de prijsaanduiding van homogene financiële diensten.

- *Artikel 17 – prijsaanduiding van homogene financiële diensten*

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand noteren dat artikel 17

van het ontwerp van koninklijk besluit tot doel heeft de regelgeving met betrekking tot de tarieven van de homogene financiële diensten aan te passen ; daarin wordt nog verwezen naar de prospectus, die in de wet werd afgeschaft, en vervangen door de formulieren betreffende Europese standaardinformatie (SECCI).

Het blijkt evenwel dat momenteel een wijziging van artikel 17 van het ontwerpbesluit nader wordt onderzocht, omdat de verwijzing naar het SECCI, een geïndividualiseerd informatiedocument voor de consument, niet strookt met de doelstelling van het koninklijk besluit van 23 maart 1995 betreffende de prijsaanduiding van homogene financiële diensten ; daarin wordt een algemene informatie van de consumenten geïntegreerd aangaande de verschillende producten. Deze herziening van artikel 17 zou in de richting gaan van algemene informatie over de verschillende soorten krediet, te vermelden op de tarievenlijst, in de vorm van een tabel, gebaseerd op wat al bestond voor de prospectus in de wet werd ingevoerd.

Een ontwerp van tabel werd voorgelegd aan **de Raad** (cfr bijlage II). Er wordt opgemerkt dat de rubriek inzake nulstelling zou moeten weggelaten uit de tabel, vermits het niet mogelijk is een algemene nulstellingstermijn vast te stellen voor de kredietopeningen met kapitaalaflossing, waarvan een berekening wordt gemaakt op het ogenblik van de contractsluiting, in functie van het bedrag van de kredietlijn en van de debetrente.

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand vinden dat de tabel niet strikt mag worden geïnterpreteerd, door de kredietgevers te verbieden de rubrieken weg te laten die betrekking hebben op een algemene informatieverstrekking over producten die ze niet aanbieden, hetgeen op dit ogenblik wel mag in de prospectus, die enkel info bevat over de door kredietgevers aangeboden producten.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties wensen nog aan de tabel toe te voegen :

- de eventuele onkosten en vergoedingen
- de verplichte bijkomende diensten (schuldsaldoverzekering; zichtrekening, enz.)
- de hoogste rentevoet

Wat de nulstellingstermijn betreft, nemen **de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties** nota van de wens van de Administratie om die termijn uiteindelijk niet te doen vermelden in dit document, dat een document van algemene aard is, en niet geïndividualiseerd. In dit verband herinneren ze eraan, dat ze het jammer vinden dat door de wet geen enkele informatieplicht wordt opgelegd aan de kredietgever, vóór de vervalddag van de nulstelling.

De Raad stelt in dit verband voor dat de consument over het naderen van de wettelijke nulstellingstermijn voorzien in het nieuwe artikel 9, § 2, zou geïnformeerd worden ten laatste 2 maanden voor het verstrijken van die nulstellingstermijn, en dit door middel van ieder nuttig communicatiemiddel. **De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand** bevestigen dienaangaande het vrijwillige engagement vanwege de kredietgevers om een dergelijke kennisgeving te voorzien.

Hoofdstuk 9 – Slotbepalingen

- *Artikel 18 - inwerkingtreding*

De Raad onderstreept dat het noodzakelijk is om voldoende en efficiënte overgangsbepalingen op te stellen, zowel op het niveau van de lopende contracten als voor de nieuwe contracten, en dat daarbij rekening moet worden gehouden met de belangrijke impact van de nieuwe bepalingen op operationeel vlak en op het domein van de informatica.

Hij pleit voor een algemene inwerkingtreding op de eerste dag van de vierde maand volgend op de publicatie van het KB.

Reclame

De Raad meent dat een overgangsperiode van ten minste 6 maanden moet worden voorzien om het artikel 13 ten uitvoer te brengen, aangezien de reclamecampagnes meestal maanden op voorhand worden voorbereid. Meer bepaald in het kader van de reclame voor seizoensgebonden kredietaanbiedingen (bv. : krediet aangeboden via publicaties die tweemaal per jaar verschijnen, zoals reis- of kledingcatalogi).

Nulstelling – contracten zonder minimale terugbetaling van kapitaal

De Raad merkt op dat sommige consumenten op het moment waarop de nulstellingstermijn zoals voorzien in artikel 9 van het koninklijk besluit in werking treedt, namelijk op 01.01.2013, zich verplicht dreigen te zien om hun krediet terug te betalen binnen een veel kortere termijn dan oorspronkelijk voorzien. De gecombineerde toepassing van de artikelen 73 derde lid en 76 van de wet van 13 juni 2010 heeft onder meer tot gevolg dat de consument zijn initiële nulstellingstermijn van 60 maanden ingekort ziet tot 24 maanden en zelfs 12 maanden. Indien dergelijk korte termijn, die nog niet bekend was bij het opstellen van de wet van 2010, zou beginnen lopen van 2011 terwijl het artikel pas in werking treedt in 2013, kan dit voor terugbetalingsproblemen zorgen.

Hij stelt bijgevolg voor om te bepalen dat de teller voor de nieuwe nulstellingstermijn, die meestal korter is, opnieuw begint te lopen vanaf 1 januari 2013.

Hetzelfde wordt ook gevraagd voor de kredietopeningen met terugbetaling van kapitaal.

Voor deze kredietopeningen met periodieke kapitaalaflossing is momenteel immers geen nulstelling voorzien. De berekeningsmodaliteiten van de nulstellingstermijn zullen in de toekomst leiden tot nulstellingstermijnen van minder dan 24 maanden voor de kleinste kredietbedragen. Bijgevolg zullen de consumenten die houder zijn van kredietopeningen voor een kleiner bedrag, zich verplicht zien de volledige verschuldigde som van de ene dag op de andere terug te betalen, zonder dat de kredietgever effectief de mogelijkheid had om hen daar duidelijk over te informeren.

Die informatie kan immers niet echt vroeger worden verstrekt, aangezien de berekeningsmodaliteiten van die termijn op 01/01/2013 in werking treden, en aangezien bij het verstrijken van de maand september 2012, bij toepassing van artikel 7bis van het koninklijk besluit van 04/08/92, de onderliggende referte-indexen voor de berekening van de wettelijke maximale JKP's kunnen evolueren en dus de nulstellingstermijn kunnen beïnvloeden, indien de debetrentevoeten moeten worden aangepast. De termijn toepasselijk op de kredietopeningen met kapitaalaflossing kan dan ook pas definitief worden berekend op 1 december 2012 (na publicatie van het bericht met betrekking tot de eventuele aanpassing van de wettelijke maximale JKP in het Belgisch Staatsblad).

Bovendien zou een uniforme aanvangstermijn voor de nulstelling op 01/01/2013 een meer eenvoudige en coherente informatieverstrekking mogelijk maken naar de houders van deze kredietopeningen toe, die heden nog geen nulstellingstermijn kennen. Zo is het bijvoorbeeld moeilijk, voor een klant die titularis is van een kredietopening afgesloten vóór 01/01/2013 (en waarin dus geen nulstellingsplicht is bepaald) en die desgevallend een andere kredietopening afsluit na 01/01/2013, om te begrijpen dat voor de eerste kredietopening de begintermijn in 2011 zou begonnen zijn (toen hij zijn eerste contract nog niet gesloten had), en voor de tweede kredietopening, die termijn zou beginnen op de dag van eerste opnemning.

De Raad stelt dan ook voor om het artikel 18, tweede lid van het ontwerp van koninklijk besluit te schrappen en een overgangsbepaling toe te voegen waarin wordt gesteld dat de nieuwe terugbetalings- en nulstellingstermijnen beginnen te lopen vanaf 1 januari 2013, voor de rekeningen met een debetsaldo op die datum, en, zo niet, op het tijdstip van de volgende kredietopnemning.

BIJLAGE I

Toegevoegde en gewijzigde rekenvoorbeelden

Deze bijlage bevat de bijkomende rekenvoorbeelden die de experten van de FOD Economie op verzoek van de Raad hebben uitgewerkt :

a) (extra) voorbeeld 1

(extra) Voorbeeld 1 - *Een voorbeeld ter verduidelijking van ongelijke vaste kapitaalaflossingen.*

Lening op afbetaling voor een bedrag van 1200 euro terug te betalen in twaalf maandelijkse termijnbedragen, binnen de wettelijk maximale terugbetalingstermijn bedoeld in artikel 8 van dit besluit. Elk termijnbedrag bestaat uit een zelfde kapitaalgedeelte van 1/12 van het kredietbedrag, hetzij 100 euro.

Het contract bepaalt dat de debetinterestvoet van 8% op jaarbasis op nominale wijze wordt toegepast op het verschuldigd blijvend saldo.

Hetzij 12 gelijke maanden van elk 30,41666 dagen.

De 12 maandelijkse termijnbedragen DL kunnen verkregen worden op basis van een aflossingsschema waarbij:

$$\begin{aligned} D1 &= 108,00 \text{ of } (1200/12) + (0,08/12 * 1200); \\ D2 &= 107,33; \\ D3 &= 106,67; \\ D4 &= 106,00; \\ D5 &= 105,33; \\ D6 &= 104,67; \\ D7 &= 104,00; \\ D8 &= 103,33; \\ D9 &= 102,67; \\ D10 &= 102,00; \\ D11 &= 101,33; \\ D12 &= 100,67. \end{aligned}$$

De vergelijking is de volgende:

Exemple 1 (supplémentaire) - *Exemple pour illustrer des remboursements fixes en capital différents*

Prêt à tempérament pour un montant de 1200 euros à rembourser en douze montants de terme mensuels, dans le délai de remboursement légal maximal visé à l'article 8 du présent arrêté. Chaque montant de terme se compose d'une même part de capital de 1/12 du montant du crédit, soit 100 euros.

Le contrat stipule que le taux débiteur de 8% est appliqué de manière nominale sur base annuelle sur le solde restant dû.

Soit 12 mois égaux de chacun 30,41666 jours.

Les 12 montants de terme mensuels peuvent être obtenus sur base d'un échéancier de remboursement où:

L'équation est la suivante:

$$1200 = \frac{108}{(1+x)^{1/12}} + \frac{107,33}{(1+x)^{2/12}} + \dots + \frac{100,67}{(1+x)^{12/12}},$$

hetzij

soit

$$x = 8,30\% = 8,3\%$$

b) (extra) voorbeeld 2

(extra) Voorbeeld 2 - Een voorbeeld ter verduidelijking van een schuldsaldoverzekering die in het JKP moet opgenomen worden.

Een zelfde lening op afbetaling als in (voorgaand) voorbeeld met dat verschil dat de consument verplicht is om een schuldsaldoverzekering te sluiten waarvan de prijs gelijk is aan 0,2% per maand op het verschuldigd blijvend saldo, maandelijks te betalen bovenop het kapitaalgedeelte en de debetinteressen.

Hetzij 12 gelijke maanden van elk 30,41666 dagen.

De 12 maandelijks termijnbedragen DL kunnen verkregen worden op basis van een aflossingsschema waarbij:

$$\begin{aligned} D1 &= 110,40 \text{ of } (1200/12) + (0,08/12 * 1200) + (0,002 * 1200) \\ D2 &= 109,53 \\ D3 &= 108,67 \\ D4 &= 107,80 \\ D5 &= 106,93 \\ D6 &= 106,07 \\ D7 &= 105,20 \\ D8 &= 104,33 \\ D9 &= 103,47 \\ D10 &= 102,60 \\ D11 &= 101,73 \\ D12 &= 100,87. \end{aligned}$$

De vergelijking is de volgende:

L'équation est la suivante:

$$1200 = \frac{110,40}{(1+x)^{1/12}} + \frac{109,53}{(1+x)^{2/12}} + \dots + \frac{100,87}{(1+x)^{12/12}},$$

hetzij

soit

$$x = 10,91\% = 10,9\%$$

c) (extra) voorbeeld 2bis

(extra) Voorbeeld 2bis - Een voorbeeld ter verduidelijking van een schuldsaldoverzekering die in het JKP moet opgenomen worden.

Een zelfde lening op afbetaling als in (extra) voorbeeld 1 (*vaste kapitaalflossing*) met dat verschil dat de consument verplicht is om een schuldsaldoverzekering te sluiten van 50 euro die hij onmiddellijk moet betalen.

a) De consument betaalt de verzekeringspremie contant.

De vergelijking is de volgende:

$$1200 = \frac{50}{(1+x)^{0/12}} + \frac{108}{(1+x)^{1/12}} + \frac{107,33}{(1+x)^{2/12}} + \dots + \frac{100,67}{(1+x)^{12/12}},$$

$$1200 = \frac{50}{1} + \frac{108}{(1+x)^{1/12}} + \frac{107,33}{(1+x)^{2/12}} + \dots + \frac{100,67}{(1+x)^{12/12}},$$

$$1200 - 50 = \frac{108}{(1+x)^{1/12}} + \frac{107,33}{(1+x)^{2/12}} + \dots + \frac{100,67}{(1+x)^{12/12}},$$

hetzij

$$x = 17,44\% = 17,4\%$$

b) De consument vraagt uitdrukkelijk om de premie te laten financieren zonder het gevraagde kredietbedrag te verhogen.

Hetzij, de contractuele bepaling, bedoeld in artikel 14, § 2, 6°, van de wet, dat de betaling van de verzekeringspremie een voorwaarde voor kredietopneming is, of, m.a.w., van het kredietbedrag wordt afgehouden.

Hetzij, een netto door de consument ontvangen bedrag in periode 0 van $1\ 200 - 50 = 1150$ euro.

Exemple 2bis (supplémentaire) - Exemple pour illustrer une assurance solde restant dû qui doit être reprise dans le TAEG

Un même prêt à tempérament que dans l'exemple 1 (supplémentaire) (*remboursements fixes en capital*) à la différence que le consommateur est obligé de conclure une assurance solde restant dû de 50 euros qu'il doit payer immédiatement.

a) Le consommateur paie la prime d'assurance comptant.

L'équation est la suivante:

b) Le consommateur demande expressément à faire financer la prime sans augmenter le montant du crédit demandé.

Soit, la disposition contractuelle, visée à l'article 14, § 2, 6°, de la loi, qui stipule que le paiement d'une prime d'assurance est une condition de prélèvement de crédit, ou en d'autres termes est retenu du montant du crédit.

Soit, un montant net reçu par le consommateur à la période 0, de $1\ 200 - 50 = 1150$ euros.

De vergelijking is de volgende:

L'équation est la suivante:

$$1150 = \frac{108}{(1+x)^{1/12}} + \frac{107,33}{(1+x)^{2/12}} + \dots + \frac{100,67}{(1+x)^{12/12}},$$

Hetzij een zelfde JKP als onder a) van 17,44% = 17,4%.

Soit, un même TAEG que sous a) de 17,44% = 17,4%.

c) De consument vraagt uitdrukkelijk om de premie te laten financieren door het initieel gevraagde kredietbedrag te verhogen.

c) Le consommateur demande expressément à faire financer la prime en augmentant le montant du crédit initialement demandé.

Hetzij een verhoging van het initieel gevraagde kredietbedrag van 1 200 euro met 50 euro = 1 250 euro.

Soit une augmentation de 50 euros du montant du crédit initialement demandé de 1 200 euros = 1 250 euros.

Hetzij de contractuele bepaling, bedoeld in artikel 14, § 2, 6°, van de wet dat de betaling van de verzekeringspremie een voorwaarde voor kredietopneming is, of, m.a.w., van het kredietbedrag wordt afgehouden.

Soit la disposition contractuelle, visée à l'article 14, § 2, 6°, de la loi, qui stipule que le paiement d'une prime d'assurance est une condition de prélèvement de crédit, ou en d'autres termes est retenu du montant du crédit.

Hetzij, een netto door de consument ontvangen bedrag in periode 0 van 1 250 - 50 = 1200 euro.

Soit un montant net reçu par le consommateur à la période 0 de 1 250 - 50 = 1200 euros.

De 12 maandelijks termijnenbedragen DL kunnen verkregen worden op basis van een aflossingsschema waarbij:

Les 24 montants de terme mensuels DL peuvent être obtenus sur base d'un échéancier de remboursement où :

$$\begin{aligned} D1 &= 112,5 \text{ of } (1250/12) + (0,08/12 * 1250); \\ D2 &= 111,81; \\ D3 &= 111,11; \\ D4 &= 110,42; \\ D5 &= 109,72; \\ D6 &= 109,03; \\ D7 &= 108,33; \\ D8 &= 107,64; \\ D9 &= 106,94; \\ D10 &= 106,25; \\ D11 &= 105,56; \\ D12 &= 104,86. \end{aligned}$$

De vergelijking is de volgende:

L'équation est la suivante:

$$1250 - 50 = \frac{112,5}{(1+x)^{1/12}} + \frac{111,81}{(1+x)^{2/12}} + \dots + \frac{111,11}{(1+x)^{12/12}},$$

hetzij

soit

$$x = 17,05\% = 17,1\%$$

d) (Aangepast) voorbeeld 10

(aangepast) Voorbeeld 10 - Een voorbeeld ter verduidelijking van een kredietopening van onbepaalde duur met minimale kapitaalaflossingen en jaarlijkse vaste kaartkosten op te nemen in het JKP.

Kredietopening van onbepaalde duur met een kaart zoals bedoeld in bijlage 2 bij dit besluit; een kredietbedrag van 700 euro.

Jaarlijkse kaartkosten van 10 euro te betalen bij de eerste betalingstermijn van ieder jaar; de kredietovereenkomst bepaalt verder dat er geen jaarlijks terugkerende kaartkosten moeten betaald worden indien er gedurende een jaar geen krediet werd opgenomen.

De overeenkomst voorziet een maandelijkse minimale betaling van 8% van het verschuldigde saldo in kapitaal en debetinteressen bedoeld in artikel 9, § 3 van dit besluit, desgevallend verhoogd met de kaartkosten, zonder dat het termijnbedrag, verminderd met de kaartkosten, lager mag zijn dan ofwel 25 euro ofwel het verschuldigd saldo.

De actuariel toegepaste jaarlijkse debetrentevoet is 10%.

Elke vervaldag valt op de zelfde kalenderdag van de maand als de dag van het sluiten van het kredietcontract.

Hetzij gelijke maanden van 1 maand = 30,41666 dagen of $365 * 1/12$.

Hetzij een maandelijkse debetrentevoet van $((1 + 10\%)^{1/12}) - 1 = 0,007974$ of 0,797%.

Hetzij de veronderstelling van een volledige en onmiddellijke kredietopname van 700 euro.

Hetzij de veronderstelling dat de kaartkosten van 10 euro, te betalen bij de eerste betalingstermijn van elk jaar, de jaarlijkse kaartkosten zijn voor de gehele duur van de kredietovereenkomst, zelfs indien deze kosten gedurende een beperkte termijn niet worden aangerekend.

Hetzij een hypothetische terugbetalingstermijn van 24 maanden die de wettelijk maximale terugbetalingstermijn bedoeld in artikel 9, § 1, van dit besluit niet overschrijdt.

De wettelijk maximale terugbetalingstermijn bedraagt in casu 29 maanden en wordt

Exemple 10 (adapté) – Un Exemple pour illustrer une ouverture de crédit à durée indéterminée avec des remboursements de capital minimums et des frais de carte annuels fixes repris dans le TAEG.

Ouverture de crédit à durée indéterminée avec une carte telle que visée à l'annexe 2 du présent arrêté ; montant du crédit de 700 euros.

Frais de carte annuels de 10 euros à payer lors du premier terme de paiement de chaque année; le contrat de crédit prévoit ensuite qu'aucun frais de carte annuel ne doit être payé si, durant un an, aucun crédit n'a été prélevé.

Le contrat prévoit un paiement mensuel minimum de 8% du solde restant dû en capital et intérêts débiteurs, visé à l'article 9, § 3, du présent arrêté, augmenté, le cas échéant, des frais de carte, sans que le montant de terme, diminué des frais de carte, ne puisse être inférieur à 25 euros ou au solde restant dû.

Le taux débiteur annuel appliqué de manière actuarielle est de 10%.

Chaque échéance tombe le même jour calendrier du mois que le jour de la conclusion du contrat de crédit.

Soit des mois égaux d'un mois = 30,41666 jours ou $365 * 1/12$.

Soit un taux débiteur mensuel de $((1 + 10\%)^{1/12}) - 1 = 0,007974$ ou 0,797%.

Soit l'hypothèse d'un prélèvement de crédit intégral et immédiat de 700 euros.

Soit l'hypothèse où les frais de carte de 10 euros, à payer lors du premier terme de paiement de chaque année, sont les frais de carte annuels pour toute la durée du contrat de crédit, même si ces frais ne sont pas imputés pendant une période limitée.

Soit un terme de remboursement hypothétique de 24 mois qui ne dépasse pas le délai de remboursement légal maximal visé à l'article 9, § 1er, du présent arrêté.

Le délai de remboursement légal maximal est *in casu* de 29 mois et est obtenu sur base d'un

verkregen op basis van een aflossingsschema waarbij het maandelijkse termijnbedrag gelijk is aan $1/18^{\text{de}}$ van het verschuldigd saldo, zonder rekening te houden met de kosten: échancier de remboursement où le montant de terme mensuel est égal à $1/18^{\text{ème}}$ du solde restant dû, sans tenir compte des frais:

$$\begin{aligned}
 D1 &= 39,20 \text{ of } (700+(700*0,007974))/18 \\
 D2 &= 37,32 \\
 D3 &= 35,52 \\
 D4 &= 33,82 \\
 D5 &= 32,19 \\
 D6 &= 30,65 \\
 D7 &= 29,18 \\
 D8 &= 27,78 \\
 D9 &= 26,44 \\
 D10 &= 25,17 \\
 D11 \text{ tot } D18 &= 25,00 \\
 D29 &= 11,94
 \end{aligned}$$

Hetzij een hypothetische terugbetalingstermijn van 24 maanden die de nulstellingstermijn bedoeld in artikel 9, § 2, 1ste lid, 1°, van dit besluit niet overschrijdt. Soit un terme de remboursement hypothétique de 24 mois qui ne dépasse pas le délai de zérotage visé à l'article 9, § 2, alinéa 1er, du présent arrêté.

De nulstellingstermijn bedraagt in casu 24 maanden en wordt verkregen op basis van een aflossingsschema waarbij het maandelijkse termijnbedrag gelijk is aan $1/12^{\text{de}}$ van het verschuldigd saldo, zonder rekening te houden met de kosten: Le délai de zérotage est *in casu* de 29 mois et est obtenu sur base d'un échancier de remboursement où le montant de terme mensuel est égal à $1/12^{\text{ème}}$ du solde restant dû, sans tenir compte des frais:

$$\begin{aligned}
 D1 &= 58,80 \text{ of } (700+(700*0,007974))/12; \\
 D2 &= 54,33; \\
 D3 &= 50,20; \\
 D4 &= 46,38; \\
 D5 &= 42,86; \\
 D6 &= 39,60; \\
 D7 &= 36,59; \\
 D8 &= 33,81; \\
 D9 &= 31,24; \\
 D10 &= 28,86; \\
 D11 &= 26,67; \\
 D12 \text{ tot } D23 &= 25; \\
 D24 &= 9,23.
 \end{aligned}$$

De 24 hypothetische maandelijkse termijnbedragen DL kunnen verkregen worden op basis van een aflossingsschema waarbij: Les 24 montants de terme mensuels DL hypothétiques peuvent être obtenus sur base d'un échancier de remboursement où:

$$\begin{aligned}
 D1 &= 66,45 \text{ of } 0,08 * (700+(700*0,007974)) + 10; \\
 D2 &= 52,34; \\
 D3 &= 48,54; \\
 D4 &= 45,01; \\
 D5 &= 41,74; \\
 D6 &= 38,71; \\
 D7 &= 35,90;
 \end{aligned}$$

D8 = 33,29;
 D9 = 30,87 ;
 D10 = 28,63 ;
 D11 = 26,55 ;
 D12 = 25 ;
 D13 = 35;
 D14 tot D23 = 25,00;
 D24 = 22,48.

De vergelijking is de volgende:

L'équation est la suivante:

$$700 = \sum_{L=1}^{24} \frac{D_L}{(1+x)^{L/12}},$$

Hetzij/soit

$$700 = \frac{66,45}{(1+x)^{1/12}} + \frac{52,34}{(1+x)^{2/12}} + \dots + \frac{22,48}{(1+x)^{24/12}},$$

Hetzij/soit

$$x = 13,55\% = 13,6\%.$$

e) (Aangepast) voorbeeld 16

(aangepast) Voorbeeld 16 – Een voorbeeld ter verduidelijking van een zelfde kredietopening als in voorbeeld 15 maar bovendien met beperkingen tot het bedrag en de termijn in functie van het mechanisme voor kredietopneming.

De zelfde kredietopening als in voorbeeld 15, met dat verschil dat uit het nazicht door de kredietgever van het aantal verrichtingen doorgevoerd in het voorgaande kalenderjaar met behulp van deze “winkelkredietkaart” blijkt dat, van de drie verschillende kredietopnemingsmechanismen, het meest gebruikelijke dat voor de geldafhalingen aan geldautomaten is.

Naast de extra kosten van 3 euro per geldafhaling aan geldautomaten, is er een beperking van het bedrag dat per dag kan worden afgehaald, met name, 500 euro.

De werkelijke maandelijks aan de consument aangerekende debetinteresten worden berekend op basis van het werkelijke aantal dagen van elke kalendermaand.

Exemple 16 (adapté) – Un exemple pour illustrer une même ouverture de crédit qu'à l'exemple 15 mais, en outre, avec limitations quant au montant et des termes en fonction du mécanisme de prélèvement de crédit.

La même ouverture de crédit qu'à l'exemple 15 à la différence que, de l'examen du prêteur du nombre d'opérations effectuées à l'aide de ces "cartes de crédit magasin" dans l'année calendrier précédente, il ressort que des trois différents mécanismes de prélèvement de crédit, le plus utilisé est celui pour les retraits d'argent aux distributeurs automatiques de billet.

A côté des frais supplémentaires de 3 euros par retrait, il y a une limite au montant qui peut être retiré par jour, à savoir 500 euros.

Les intérêts débiteurs réellement facturés chaque mois au consommateur sont calculés sur base du nombre de jours réel de chaque mois calendrier.

Hetzij de veronderstelling van een onmiddellijke kredietopname van 500 euro en een tweede opname van 200 euro op dag 2.	Soit l'hypothèse d'un prélèvement de crédit immédiat de 500 euros et un deuxième prélèvement de 200 euros le jour 2.
Hetzij de veronderstelling dat 10% wordt geacht de debetrentevoet, en 10 euro de jaarlijkse kost te zijn voor de gehele duur van de kredietovereenkomst.	Soit l'hypothèse où le taux débiteur est estimé être de 10% et 10 euros de frais annuels pour toute la durée du contrat de crédit.
Hetzij de veronderstelling dat er extra kosten van 2 keer 3 euro betaald worden op de eerste vervalddag.	Soit l'hypothèse où les frais supplémentaires de 2 fois 3 euros sont payés à la première échéance.
Hetzij een bedrag aan debetinteressen tegen 10% op jaarbasis berekend op een verschuldigd blijvend saldo van respectievelijk 500 euro voor 1 dag en 700 euro voor de overige dagen van de eerste betalingstermijn van een maand.	Soit un montant d'intérêts débiteurs de 10% sur base annuelle, calculés sur un solde restant dû de, respectivement, 500 euros pour le jour 1 et 700 euros pour les autres jours du premier terme de paiement d'un mois.
a) De datum van het sluiten van het contract is niet gekend.	a) La date de la conclusion du contrat n'est pas connue.
De maandelijks aangerekende debetinteressen die in de JKP basisvergelijking bedoeld in artikel 4, § 1, 1 ^{ste} lid, van het besluit worden ingegeven, werden berekend op basis van gelijke maanden van 30,4167 dagen.	Les taux débiteurs facturés chaque mois, introduits dans l'équation de base du TAEG visée à l'article 4, § 1er, alinéa 1 ^{er} , de l'arrêté, ont été calculés sur la base de mois égaux de 30,4167 jours.
Hetzij een berekening van het JKP op basis van een zelfde tijdsinterval van gelijke maanden als toegepast voor de berekening van de debetinteressen die in de JKP basisvergelijking worden opgenomen.	Soit un calcul du TAEG sur base d'un même intervalle de temps de mois égaux qu'appliqué pour le calcul des intérêts débiteurs repris dans l'équation de base du TAEG.
Hetzij een eerste termijnbedrag van 72,44 euro, met name, een minimale betaling van 8% van 700 euro kapitaal en 5,53 euro debetinteressen, verhoogd met 16 euro kosten.	Soit un premier montant de terme de 72,44 euros, notamment, un paiement minimum de 8% de 700 euros en capital et 5,53 euros d'intérêts débiteurs, augmentés des frais de 16 euros.
De 24 hypothetische maandelijke termijnbedragen DL kunnen verkregen worden op basis van een aflossingsschema waarbij:	Les 24 montants de terme mensuels DL hypothétiques peuvent être obtenus sur base d'un échancier de remboursement où:

$$D1 = 72,44 \text{ of } [0,08 * (700 + 500 * ((1+0,1)^{1/365} - 1)) + 700 * ((1+0,1)^{(30,4167-1)/365} - 1)] + 10 + 6;$$

$$D2 = 52,34;$$

$$D3 = 48,54;$$

$$D4 = 45,01;$$

$$D5 = 41,74;$$

$$D6 = 38,71;$$

$$D7 = 35,89;$$

$$D8 = 33,29;$$

$$D9 = 30,87 ;$$

$$D10 = 28,62 ;$$

$$D11 = 26,54 ;$$

D12 = 25 ;
 D13 = 35;
 D14 tot D23 = 25,00;
 D24 = 22,45.

De vergelijking is de volgende: /L'équation est la suivante:

$$\sum_{K=1}^2 \frac{C_K}{(1+x)^{t_K}} = \sum_{L=1}^{24} \frac{D_L}{(1+x)^{s_L}},$$

Hetzij/soit

$$\frac{500}{(1+x)^0} + \frac{200}{(1+x)^{1/365}} = \frac{72,44}{(1+x)^{1/12}} + \frac{52,34}{(1+x)^{2/12}} + \dots + \frac{22,45}{(1+x)^{24/12}},$$

Hetzij/soit

$$x = 14,72\% = 14,7\%.$$

b) Het contract van kredietopening wordt gesloten op 1 januari 2013.

b) Le contrat d'ouverture de crédit est conclu le 1er janvier 2013.

De maandelijks aangerekende debetinteressen die in de JKP basisvergelijking bedoeld in artikel 4, § 1, 1ste lid, van het besluit worden ingegeven, werden, overeenkomstig artikel 4, § 3, 1ste lid, van dit besluit, berekend op basis van het werkelijk aantal dagen van elke kalendermaand

Les taux débiteurs facturés chaque mois, introduits dans l'équation de base du TAEG visée à l'article 4, § 1er, alinéa 1er, de l'arrêté, ont été calculés sur la base du nombre réel de jours de chaque mois calendrier, conformément à l'article 4, § 3, alinéa 1er, de cet arrêté.

Hetzij een berekening van het JKP op basis van een zelfde tijdsinterval van werkelijk aantal dagen van elke kalendermaand als toegepast voor de berekening van de debetinteressen die in de JKP basisvergelijking worden opgenomen.

Soit un calcul du TAEG sur base d'un même intervalle de temps du nombre réel de jours de chaque mois calendrier qu'appliqué pour le calcul des intérêts débiteurs repris dans l'équation de base du TAEG

Hetzij een eerste termijnbedrag van 72,45 euro, met name, een minimale betaling van 8% van 700 euro kapitaal en 5,64 euro debetinteressen, verhoogd met 16 euro kosten.

Soit un premier montant de terme de 72,45 euros, notamment, un paiement minimum de 8% de 700 euros en capital et 5,64 euros d'intérêts débiteurs, augmentés des frais de 16 euros.

De 24 hypothetische maandelijks termijn bedragen DL kunnen verkregen worden op basis van een aflossingsschema waarbij:

Les 24 montants de terme mensuels DL hypothétiques peuvent être obtenus sur base d'un échéancier de remboursement où:

D1 = 72,45 of $[0,08 * ((700 + 500 * ((1+0,1)^{1/365} - 1)) + 700 * ((1+0,1)^{(31-1)/365} - 1))] + 10 + 6;$
 D2 = 52,32;
 D3 = 48,52;
 D4 = 44,99;

D5 = 41,73;
 D6 = 38,69;
 D7 = 35,89;
 D8 = 33,28;
 D9 = 30,86;
 D10 = 28,62;
 D11 = 26,54;
 D12 = 25;
 D13 = 35;
 D14 tot D23 = 25;
 D24 = 22,39.

De vergelijking is de volgende: /L'équation est la suivante:

Hetzij/soit

$$\frac{500}{(1+x)^0} + \frac{200}{(1+x)^{1/365}} = \frac{72,45}{(1+x)^{31/365}} + \frac{52,32}{(1+x)^{(31+28)/365}} + \dots + \frac{22,39}{(1+x)^{730/365}},$$

Hetzij/soit

$$x = 14,73\% = 14,7\%.$$

f) (extra) Voorbeeld 3

(extra) Voorbeeld 3 - Een voorbeeld ter verduidelijking van een geoorloofde debetstand op een rekening van onbepaalde duur

Een geoorloofde debetstand op een rekening bedoeld in artikel 1, 12^oter, van de wet, voor een bedrag van 2 500 euro; de overeenkomst van onbepaalde duur voorziet geen aflossingsschema voor het kapitaalgedeelte maar wel de maandelijkse betaling van nominaal berekende debetinteressen tegen een percentage van 8% op jaarbasis en jaarlijkse kaartkosten van 20 euro te betalen bij aanvang van elk nieuw jaar.

De kredietovereenkomst voorziet een nulstellingsverplichting van 12 maanden, overeenkomstig artikel 9, § 2, 2de lid, 1°, van dit besluit, maar deze heeft geen invloed op de berekening van het JKP, gelet op de veronderstelling in artikel 4, § 3, 4de lid, van dit besluit.

Hetzij de veronderstelling dat de duur van het

(extra) Exemple 3 – Un exemple pour illustrer une facilité de découvert sur un compte à durée indéterminée

Une facilité de découvert sur un compte visée à l'article 1, 12^oter, de la loi, pour un montant de 2 500 euros; le contrat à durée indéterminée ne prévoit pas d'échéancier de remboursement pour la partie capital mais bien le paiement mensuel des intérêts débiteurs calculés de manière nominale à un taux de 8% sur base annuelle et le paiement annuel de frais de carte de 20 euros à payer au début de chaque nouvelle année.

Le contrat de crédit prévoit une obligation de zérotage de 12 mois, conformément à l'article 9, § 2, alinéa 2, 1°, du présent arrêté, mais celle-ci n'a aucune influence sur le calcul du TAEG, vu l'hypothèse à l'article 4, § 3, alinéa 4, de cet arrêté.

Soit l'hypothèse où la durée du crédit est de

krediet drie maanden is.

trois mois.

Hetzij de veronderstelling van een volledige en onmiddellijke kredietopneming van 2 500 euro.

Soit l'hypothèse d'un prélèvement de crédit intégral et immédiat de 2 500 euros.

Hetzij 3 gelijke betalingstermijnen van een maand van 30,41667 dagen.

Soit 3 termes de paiement égaux d'un mois de 30,41667 jours.

Hetzij een onmiddellijke betaling van 20 euro kaartkosten zoals contractueel bepaald.

Soit le paiement immédiat des frais de carte de 20 euros tel que prévu contractuellement.

Hetzij de veronderstelling dat het integraal en onmiddellijk opgenomen kredietbedrag van 2 500 euro wordt afgelost na een periode van 3 maanden.

Soit l'hypothèse où le montant du crédit de 2 500 euros immédiatement et intégralement prélevé est intégralement remboursé après une période de 3 mois.

Hetzij een maandelijks betaling van nominaal toegepaste debetinteressen tegen 8% op jaarbasis berekend op het verschuldigd blijvend saldo, met name, $0,08/12 \times 2\,500 = 16,67$ euro per maand.

Soit un paiement mensuel des intérêts débiteurs appliqués nominalement à un taux 8% sur base annuelle, calculés sur le solde restant dû, à savoir, $0,08/12 \times 2\,500 = 16,67$ euros par mois.

Hetzij, een netto door de kredietgever betaald bedrag in periode 0 van $2\,500 - 20 = 2\,480$ euro.

Soit un montant net à financer par le prêteur, à la période 0 de $2\,500 - 20 = 2\,480$ euros.

De vergelijking is de volgende:

L'équation est la suivante:

$$2480 = \frac{16,67}{(1+x)^{1/12}} + \frac{16,67}{(1+x)^{2/12}} + \frac{2516,67}{(1+x)^{3/12}}$$

$$x = 11,86\% = 11,9$$

BIJLAGE II

VII. Consumentenkrediet					
Lening op afbetaling	Kredietbedrag	Duur (uitgedrukt in maanden)	JKP	Debet-rentevoet	Termijnbedrag
	2500 €	24	%	%	
	5000 €	36	%	%	
	12500 €	60	%	%	
Verkoop op afbetaling tarief nieuwe wagen	Kredietbedrag	Duur (uitgedrukt in maanden)	JKP	Debet-rentevoet	Termijnbedrag
	10000 €	48	%	%	
Kredietopening zonder kaart ¹	Kredietbedrag	Duur	JKP	Debet-rentevoet	Minimale maandelijkse betaling uitgedrukt in Euro of in een % ²
	1250 €	onbepaald	%	%	
	2500 €	bepaald		%	

¹ Kredietopeningen die geen geoorloofde debetstand op een rekening zijn die binnen een maand of binnen drie maanden moeten worden afgelost noch een overschrijding uitmaken. Met kaart wordt bedoeld : een betaalinstrument in de zin van de wetgeving betreffende de betalingsdiensten, bestemd voor de elektronische overmaking van fondsen, waarbij de elektronische lezing gebeurt aan de hand van een kaart die tevens fungeert als kredietopnemingsmiddel, en waarvan de kosten in de totale kosten van het krediet zijn begrepen op grond van artikel 1, 5°, d) en f) van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet.

² % : te preciseren : hetzij een % van het kredietbedrag, hetzij een % van het verschuldigd blijvend saldo in kapitaal of in kapitaal plus de totale kosten van het krediet

Kredietopening met kaart ³	Kredietbedrag	Duur	JKP	Debet-rentevoet	Minimale maandelijkse betaling uitgedrukt in Euro of in een % ⁴
	2500 €	onbepaald	%	%	
	5000 €	bepaald	%	%	
De geoorloofde debetstand op een rekening die binnen een maand moeten worden afgelost	Kredietbedrag	Duur	JKP	Debet-rentevoet	Aan te zuiveren bedrag na een maand
	1250 €	1 maand	%	%	
De geoorloofde debetstand op een rekening terugbetaalbaar binnen een termijn van drie maanden	Kredietbedrag	Duur	JKP	Debet-rentevoet	Aan te zuiveren bedrag na drie maanden
	1250 €	3 maanden	%	%	

³ Kredietopeningen die geen geoorloofde debetstand op een rekening zijn die binnen een maand of binnen drie maanden moeten worden afgelost noch een overschrijding uitmaken. Met kaart wordt bedoeld : een betaalinstrument in de zin van de wetgeving betreffende de betalingsdiensten, bestemd voor de elektronische overmaking van fondsen, waarbij de elektronische lezing gebeurt aan de hand van een kaart die tevens fungeert als kredietopnemingsmiddel, en waarvan de kosten in de totale kosten van het krediet zijn begrepen op grond van artikel 1, 5°, d) en f) van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet.

⁴ % : te preciseren : hetzij een % van het kredietbedrag, hetzij een % van het verschuldigd blijvend saldo in kapitaal of in kapitaal plus de totale kosten van het krediet

